

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepíos, Varietats,
Noticias y Anuncis

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15

Avuy donem 12 planas de la pesa cómica

UN HOME DE PALLA

original de J. Ayné Rabell.

IMPARCIALITAT

Per 'l correu interior hem rebut una carta acompanyant una circular que va firmada per un músich compositor.

Lo firmant de la primera, que no coneixem, després de dirnos los motius que l'han induhit á enviar-nos la carta, 'ns pregunta si tot y haver publicat los articles que de las obras de 'l citat músich, donaríam noticia de 'l esperit que ha obligat á escriurer la citada circular.

Sí, senyor.

Pero 'ns permetrá 'l desconegut firmant dirli donguem alguna explicació contestant á 'ls extrems un poch maliciosos, de sa epístola.

Ab lo músich D. Enrich Morera no hi havem tingut ni la més petita paraula: ignorem lo timbre de sa veu; éll, creyem que no 'ns coneix.

Quedan, donchs, contestats aquells conceptes carregats de campanillas que sonan á rancúnias y á disensions.

Las vegadas que 'ns hem ocupat de 'l citat músich, ara com á compositor, després com á director d'orquestra y societats corals, sempre com á artista, ho hem fet sens passió ni guiantnos altrás miras que las que purament deuen guiar-nos pe 'l desempenyo del càrrech dintre de la Redacció.

Per lo tant: si en nostres treballs hi ha trobat lo músich citat alguna paraula que li hagi semblat ofensiva á son nom ó sa dignitat artística, queda retirada y en conseqüencia no dita.

Las columnas de LO TEATRO CATALÀ sempre s'han omplert d'ideas pèra l'art nascudas y á son escalí modeladas.

Per eix motiu 'ns creyem obligats á reproduhir la circular acompanyada, á fi de que 'l Sr. Morera pugui tenir molts alumnos, pugui propagá 'l mérit innegable de son método de ensenyansa d'armonía, contrapunt, fuga é instrumentació, y aixís pugui tenir una manera sólida y segura per' subvenir á las necessitats de la vida.

Heu's aquí la circular:

«Sr. D.... Visto el creciente desarrollo que de unos años á esta parte está verificándose en nuestro país en todas las manifestaciones artísticas muy especialmente en su aspecto musical, y habiendo tenido noticia de que muchos jóvenes ausentes de ésta desean seguir un método de enseñanza, á fin de facilitarles un medio de estudio de positivos resultados, he decidido abrir el primer curso, por correspondencia, de armonía, contrapunto, fuga é instrumentación, en mi domicilio (Avenida, 12, 3. 2.º), á donde deberán dirigirse para detalles y condiciones.

Lo que me complace en notificarle para los efectos consiguientes, quedando de V. atento y S. S.

Q. B. S. M.

Enrique Morera.

Barcelona y Agosto 1898.»

Altres document que publiquem perque estem segurs pòt afavorir á 'l Sr. Morera.

En *La Publicitat* de la nit de 'l 14 de Desembre hi anaba inserta una gacetilla que diu aixís:

«Sabemos que el maestro Morera proyecta celebrar una reunión de artistas y aficionados para dar á conocer el tratado de Armonía de que es autor.

Su propósito es el de aceptar controversia para mejorar su obra, lo que no deja de ser original y desusado.

A verificarse la antedicha reunión, ésta se celebrará en la noche del próximo domingo en el local de la sociedad *Cataluña Nova*, calle Lladó, 7, pral.»

Acabada nostra tasca, 'ns toca tan sols preguntar á 'l firmant desconegut: ¿vol mes probas de nostra imparcialitat?

M. VIDAL.

Estrenos catalans

Teatro Principal.—*Un génil com una malva*, comedia en un acte de D. MANEL MUNTANER.—*Tres assumptos delicats*, pessa en un acte de D. JOSEPH DE ARGILA.—*A l'peu de la reixa*, drama en tres actes de D. JOSEPH VIDAL Y BERTRAN.—*Lo joch*, comedia dramática en tres actes, arreglo de D. J. AYNÉ RABELL.

Anant per ordre de presentació, toca 'l número 1 á 'l juguet de D. Manel Muntaner, y 'ns pendrem la llibertat de dirli com á consell nascut de la amistat que 'ns lliga, que pensi més los assumptos de sas obras; estudihi 'ls caracters de sos personatjes cenyintlos sempre á la vida real sens convencionalismes de cap mena y descansant sobre la mateixa tónica passional peculiar de son caràcter ó complexió; que parlin sempre 'l llenguatge propi de 'l circol en que 's mouhen y de 'l ayre que respiran, fixant en ma certera, segura, 'ls tochs de sa fisonomia moral.

Aixó sols s'obté estudiant y observant molt: ab l'observancia y l'estudi perfeccionará 'l gust estètic que 'l conduhirá á adquirir determinadas condicions teàtricas indispensables á tot autor dramàtic.

Lo Sr. Muntaner és neófit en lo teatro: concebeix molt y creyem que s'aprofitará de nostres consells.

L'execució surtí deficient en general, y en la segona representació millorá bastant.

Lo segon lloch toca á 'l Sr. Argila, qui ab sos *Tres assumptos delicats*, ha demostrat que coneix bastant lo teatro, trobant recursos per entretenir al públich, encara que en aquesta obra no ha donat probas de adelanto que donat son talent poden esperar-se d'ell en endevant.

Lo tercer torn toca á 'l Sr. D. Joseph Vidal y Bertran per son drama catalá *L'anell de prometatje ó al peu de la reixa*.

Es lo Sr. Vidal, en literatura, un hábil y entés colorista, destre en la descripció d'incidentes que encausan y tó donan á la vida dramática.

Moltas de sas escenas son trassos de nostras costums que las anima l'autor ab los acertats tochs de sa pulida prosa.

Lo citat autor no 's mou de 'ls motllos ab los quals prengué vida y desarrollo l'escena regional y molt particularment de certs ressorts de que se 'n servia l'insigne Soler per arrodonir 'ls quadros.

L'argument en sí, no peca d'excesiva originalitat, pero aquesta falta queda subsanada pe 'l rigurós método en que ha sigut escrit.

Lo numerós públich que omplia 'l teatro tributá calurosos aplausos á 'l Sr. Vidal fentlo surtir repetidas vegades á las taulas.

L'execució no passá de regular, distingintse la senyoreta Caparó y 'l Sr. Rojas, que son los tipos més acertats de la obra, y las Sras. Malli y Morera y 'l Sr. Borrás.

—De 'l drama *Lo joch* ne direm nostra opinió quant l'haurem tornat á veurer representar.—**ROMEO.**

Romea.—*El Restaurant d'en Badó*, saynete en prosa y vers per D. JACINTO CAPELLA.—*Il corno de la dicastazione*, innocentada en un acte, bilingüe y escrita en prosa, original de LAMBERT ESCALER.

Per més que s'estrenés en un día d'ignocents, lo saynete del Sr. Capella es una obreta seria, teatralment parlant. *Lo Restaurant d'en Badó*, qu'és tallat ab lo mateix patró de que se serveix en Vilanova per las sevas produccions, es un saynete molt xistós, ahont s'hi retratan tipos arrencats del natural, abocant cada un d'ells una reunió d'agudesas y frases de doble sentit que van fer las delicias de 'l numerós públich d'aquella nit.

Lo desempenyo va anar bastant ajustat, distingintse els Srs. Soler, Capdevila, Goula, Gimenez y la incomparable Munner.

—L'ignocentada del Sr. Escaler també va ser de l'agrado de la concurrencia: abundan en ella 'ls acudits y la representació va resultar molla per lo desgabellada...

Dos comedias mes van estrenar en aquell día que van resultar no sèr cap cosa nova.—**Jo.**

Revisia teatral

Liceo.—Hem entrat á 'l període de 'ls beneficis.

Se n'han celebrat dos: el de la Sra. Pinkert y 'l de 'l Sr. Bonci.

Pe 'l de de la primera se feu *I pescapori di perle*, que obtingué inmillorable excució per part de la beneficiada que li foren presentats artístichs y valiosos regalos á 'l final de 'l rondó de la *Lucia*.

Pèra 'l de 'l Sr. Bonci se cantaren los actes 1.er y 4. art de 'l *Rigoletto* y 'ls mateixos de *La Favorita* y 'l racontó de *La Bohème*.

Inútil creyem dir, que en l'inspirada obra de Puccini féu un va-y-tot de delicadesa, de frasseig, de forsa que li valgué 'l disloque de 'l numerós públich que embadalit l'escoltaba.

Li foren presentats infinitat de regalos, vejentse l'escenari cubert de coronas de llorer y coloms revolotejar per l'espai.

Ha tingut lloch la *reprise* de *Lohengrin*, interpretada per las Sras. Bordalba y Luczewska y 'ls senyors: Morretti, Cioni, Oliveras y Bataller.

L'execució no fou ni regular: sols un se salvá de 'l naufragi: Bataller en lo paper de *Heraldo*.

Lo director d'orquestra Sr. Cimini segueix en la deria d'alterar 'ls temps marcats á la partitura: no volem suposar sigui aixó falta d'estudi de la mateixa; no volem suposar tingui 'l prorito de que sols se salvin per sa part las obras italianas, no, no ho volém pensar. Pero si hem de dir que sols en aquestas ha demostrat voluntat y carinyo, determinació de que surtin ben concertadas y dirijidas, las d'escola determinada.

Lohengrin té marcadíssima tendència á guardar la nebulositat de las magníficas y sentidas baladas alemanas, saturadas de vaga melancolia que encanta y enamora, placides que Wagner sosté desde la primera á la última nota embellintla ab las galas de sa imaginació.

Altra execució y direcció li ha tocat ara á la obra de Wagner.

L'ànima d'aquest cambi l'ha portat la nova direcció de Mr. Mertens que resulta ésser un director de primera á 'l menys y per ara per la obra citada.

Nutrits aplausos obligan á tots los intérpretes á presentarse en las taulas á cada final d'acte y repetir lo grandios concertant de 'l 1.er

Eldorado.—Ab la tiple Assumpció Linares se varieren en lo possible las funciones.

En las obras que hi prengué part fou aplaudida, especialment en lo delociosíssim wals de *Chateau Margaux*. La funció d'ignocents resultá tal.

Lo públich, que éra numerós, rigué á discreció tota la nit.—**A. DE LA FLORIDA.**

Tivoli-Circo Equestre.—Atrau numerós públich la pantomima *Aladino ó La lámpara maravillosa*.

En sa execució hi prenen part una colla de monadas que són objecte d'expontáneos aplausos.

Cap novetat registra aquesta dezena.—**V. y M.**

Secció de 'l Pirotécnic

Qüestió de cédulas.

Dissapte éra 'l últim día que las havían de donar sense recárrech. A 'l dematí hi havia molta gent. A las 12 del mitj día van tancar la porta.

La portera per calmar las justas exclamacions de 'l públich que 's trobaba ab la porta pe 'ls bigotis, ó pe 'ls nassos als que anaban sense pél á la cara, deya que á las tres tornarian á obrir y despatxarian fins á las dotze de la nit.

Y se 'n tornaban los concurrents, esperant la tarde.

Y la tarde vingué, y 's donaren números per tandas.

Y després de molt esperar 's lograba tenir número, y allavors se ve, a que un 's hauria d'esperar dos ó tres horas, porque de gent no 'n vulgan mes.

Y aixó que no donaban diners, sino que 'ls feyan esquitxar.

Y a 'ls que per no pérdrer temps se 'n anaban, ab la idea de tornar a 'l vespre, se 'ls va tractar de ignocents, á pesar de haver passat ja la diada.

A las vuyt de 'l vespre van deixar de despatxar y altre cop la porta pe 'ls nassos ó pe 'ls bigotis.

Y qui no tingui cédula que s' espavili, y qui li piqui que s' ho rasqui.

També 's devía rascar la barba de content aquell que va divertir-se ab las pobres cedulayres,

* * *

Seguint parlant de cédulas, aquí va un cas de assumpto irregularisador.

Un amich meu, dissapte va anar per la cédula, y haventli negat la entrada hi va tornar dilluns.

Paga de llogué 300 pessetas, li correspon cédula de ptas. 2'50 que ab tant de Municipi y tant de guerra, puja á 5 pessetas.

Donchs l' empleat n' hi va exigir deu y re'l va convèncer.

L' amich buscá á un empleat jefe, expo antli la queixa y mostrantli 'ls recibós de lloguer.

Ni por esas: que la fulla d' amillorament diu 330, y, per tant, la cédula ha de ser de 5 pessetas, y que no hay tu tia.

Y que no hi valen reclamacions que serían extemporáneas.

Devant de tal ukase, dat ab forma atentíssima, jaixó s'il, l' amich afluixá la mosca; y li van donar una fulla plena y la cédula en blanch.

Llavors va llegir la fulla. tot esperant tanda per' que li omplissin la cédula. Y ab sorpresa va véurer que la casilla de 'l llogar conte unas xifras escrites ab tinta, que están inutilizadas per un esmenat fet ab llapis que en grans números diu 330, á especie d' Inri.

Y una nota, ab llapis també, expressant qu' un altre pis de la casa de l' irregularisat paga 330 ptas. á l' any.

Y no hi havia cap firma.

Es tot aixó regular ó irregular?

Denunciem lo fet á qui correspongui esbrinar lo que procedeixi en justicia.

Per de prompte, las 5 pessetas de més ja han volat de la butxaca de 'l pagano, passant á la de algú que no las havia de haver percebut.

Una pregunta: la Lley d' arrendament de cédulas tolera que s' exploti y s' irregularisi á 'l pobre Lázaro?

L' altre día sentirem un acudit que resulta de primera.

Deya un: lo Mtre. Morera en la conferencia que doná á 'l objecte de fer públich son tractat d' armonía, demostrá d' una manera evident y palpable que ha trobat la solució de las quintas.

—Jo també la he trobat,—respongué molt atufat un contertuliá.

—¿Cóm?—li preguntaren.

—¡Molt senzill! Declarant lo servey obligatori.

Lo POLVORISTA.

VERSOS

endressats per un colom mensatjer als membres de la Societat Colombófila de Barcelona, en lo banquet celebrat en la gran sala dels «Quatre Gats».

Señores; que Deu los guard:

¿vostés no saben qui soch?...?

¿no? donchs, escoltin un poch si se 'n volen enterar.

¿No saben com ha sigut

que jo 'm trobi aquí present?

pues, mirin, sensillament,

soch aquí... perquè m' hi han dut.

M' hi han dut, sí, ja ho veu tothom;

y crech que salta á la vista

que en mitj de tan... colomista

es just que hi hagi un colom.

El senyor Joseph Muztá (1)

que es un senyó que fins ara

m' ha representat el pare

y molt bons sentiments té,

l' altre día, d' amagat

vé al colomá y desseguida

tot mirantme fixo 'm crida: tú, Blau Rodat Espinat.

Y sens mes explicacions

m' adono que m' agafaba

mentres jo entre mí pensaba;

— potsé 'm voi doná turróns.

En un compromís molt gros

al cap de poch va pasarme;

creya que anaba á matarme

per després ferme ab arrós.

Després vaig sabé 'ls seus fins

que encare 'ls vaig acceptá,

y al endemá 'm va portá

á ferme matá... de dins.

Resultá 'l capritxo seu

que va ferme dissecá

per vení á representá

aquí á tot el gremi meu.

Si es que hus habian cregut

que venia á fé una gorra

tal idea deixeu corra

que soch cego, sort y mut.

Nosaltres, els animals

que no estém may ensopits

y que ab tot y ser petits

ocupém puestos molt alts

Ja fa temps que clarament

demostrém ab forma clara

que lo mon ara com ara

no va pas tan malament.

Nosaltres els amichs som

que no hem de regenerarnos,

¡quáns homes, per imitarnos

voldrían ferse colom!

Per tot podém dú 'l cap dret

sense taparnos els rostres,

y allá hont hi ha un colom dels nostres

tothom se treu el barret.

Perque un colom mensatjer,

(y no es pas que jo m' alabi)

pro tenim fama de sabi

á n' aquí y al estranjer.

En fi; no hus vull cansá gayre;

acabeus d' atipá be

y quan sirtin al carré

que no hus agafi un cop d' ayre.

Ja que son vostres afanys

fernos progressá nosaltres

vos va agrahein á vosaltres

desitjant que feu molts anys

Que sols seguint vostres plans,

la rassa del mensatjer

está destinada á fer

en lo mon serveys molt grans.

Per xó convé que ajuntats

enaltiu la rassa aquesta

celebrant alguna festa

com avuy, als «Quatre Gats».

Si acás vos hi molestat

dispenseu d' aquest escrit;

y ara que hus heu enterat

vos desitja un bon profit

en Blau Rodat Espinat.

JOSEPH ASMARATS.

Reunions particulars

Olimpo.—Societat Feliu y Codina. ¡Quánt be de Dèu hi havia en aquest teatro 'l día de S. Esteve!

Cita s' havian donat las senyoretas que constitueixen la creme de nostra societat á 'l objecte d' admirar á sos Locers en lo desempenyo de las obras anunciadas.

Aquestas eran Las tentaciones de San Antonio y El Húsar.

Un paréntesis hi hagué avant de comensar la funció: la Srta. Guart estaba indisposada y demanaba indulgencia.

La moníssima obra de 'l Mtre. Chapí tingué esmerada interpretació.

La serenata, cantada pe 'l Sr. Carbonell, mereix menció especial.

(1) President de la Societat y fabricant de dulces.

La Srta. Guart y en Carlos cantaren l' inspirat duo ab molta delicadesa y expressió artística, distingintse aquest en lo paper de seminarista ab certs detalls que acusan fina observació y talent propi.

Los Sres. Roca (Antón) y Roca (Lluís) y altres, coadjuvaren á l' bon despenyo de la obra.

En *El Husar* siguié alont feren la presentació tots los apreciables joves de la companyia y s' veié la direcció de l' aplaudit actor D. Nicànor Puchol en las més difícils escenas.

La Sra. Puchol y la Srta Guart, admirablement.

Lo Sr. Torelló estigué en son centro fent un capitá ab molta sandunga.

Parrondo tingué un bon intérprete ab en Carlos fent diabladuras y un derrotxe de sal cómica.

Medina y altres, qual nom no recordem, contríbuhiren á la perfecta execució.—V. y M.

Amigos de la Aurora. (Local de ca 'n Pioch.)—Alir, día 1.er d' any, tingué lloch en dita Societat una funció en la que s' posá en escena la bonica y xistosa pessa en 1 acte, *La Teta gallinayre*, y las zarzuelas *¿Cómo está la Sociedad!* y *Chateau Margaux*.

Dites obras foren interpretadas ab molt gust y delicadesa, tant per las senyoras, com pe 'ls socios-actores que en ellas hi prengueren part; distingintse sobremanera los Srs. Manelet y Riús, directors de escena, y l' Sr. Nöel.

Aquest últim va fer un *Valiente* en *¿Cómo está la Sociedad!* que no s' podia desitjar millor y fou qui 'ns invitá á tan familiar com concorregudíssima Societat per sèr lo día de l' seu debut.

En *Chateau Margaux* sobresurtiren la Srta. Riera y l' Sr. Barrionuevo, vejentse obligats á repetir varios números de música.

Felicitem de tot cor á 'ls artistas y fins á altra.—Z.

Saló de descans

Ha vist la llum lo primer número de *La veu de Catalunya*, antich setmanari transformat en diari. Sembla que hi ha molt pinyó, porque se sostinga.

Li desitjem vida llarga y próspera.

—La *Renaixensa* no ha cambiat de forma; pero ha mudat lo preu. Ara valdrá menos: desitjem que no torni á menos, y que tant l' un com l' altre de abdos diaris fassin bona propaganda. Veyam si será aixis: hi ha qui ho ducta. Nosaltres esperem los fets.

—La coneguda compositora D.ª Lluís Casagemas ha tingut la irreparable perdua de son pare.

Era desde molts anys, secretari general de la Companyia Trasatlántica, 'sent molt estimat per sa honradés, probitat é inteligencia.

Rebin sa desconsolada familia y en particular l' inspirada autora d' *Echí di primavera*, nostre mes sentit pésam.

—Ha mort fa pochos días D. Joan B. Pujol, reputat professor de piano, celebrat concertista y dueny de un de 'ls principals establiments editorials de música.

De son método d' ensenyansa 'n son bona proba, entre altres deixebles, lo genial concertista de piano en Carlos G. Vidiella.

Fá pochos anys publicá un método per' piano de l' que la premsa 'n feu elogis.

Rebi sa atribulada familia la sincera expressió de nostre sentiment.

—Segons noticias, que tenim per certas, quant deixi de funcionar en lo Tívoli la companyia equestre acrobática de l' Sr. Alegría, son propietari Sr. Elías vol donar 'hi funcions d' ópera espanyola, escullint, pera l' cas, las més aplaudidas y més bonas.

Aplaudim la idea de l' expert empresari y li augurem bons rendiments si s' concreta á obras de verdaders mestres.

Res de mancos y coixos, musicalment parlant.

—En lo teatro Olimpo está anunciat pera l' 21 de Janer lo benefici de l' director Sr. Puchol, fent lo preciós drama de nostre plorat amich Feliu y Codina, *Maria del Carmen*.

En un intermedi la Srta. Recci cantarà l' ária de *La Favorita*.

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

SEÑORAS

con el uso diario de la legítima

Agua de Barcelona

de José Domínguez, se obtiene

JUVENTUD, HERMOSURA

y desaparición completa de pecas, señales de viruela y demás manchas que afean vuestro cutis.

1, 1'50 y 2 pesetas botella

Tomando una docena, se rebajan 2 pesetas

DESPACHO: MENDIZÁBAL, 14, 1.º - 2.^a

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO

Y COPISTERIA DE

Francisco Pérez Pol

SE PROPORCIONAN ACTRICES Y ACTORES

Calle de Roig, núm. 24, entresuelo.—BARCELONA

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja l' rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau l' poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tesoro per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l' escorbut.

Se ven en todas las perfumerías

TOS

desaparece

por crónica y rebelde que sea

en 24 HORAS, con los

CONFITES CARPA

No contienen opio ni morfina

2 pesetas frasco en todas las Farmacias

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

❁ JUAN AYNÉ ❁

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45.—Barcelona.